

اقتصاد جهان*

نوشته: تادائو هسو و ماریکونودا
ترجمه: کامران سپهری

اقتصاد امریکا: بزرگترین رشد منفی ۲۷ سال گذشته در سه ماهه چهارم

تولید ناخالص داخلی حقیقی ایالات متحده طی سه ماهه اکتبر- دسامبر سال ۲۰۰۸ نسبت به سه ماهه قبل، معادل ۶/۳ درصد کاهش یافت که از سال ۱۹۸۲ تاکنون سابقه نداشته است. مشکل اقتصادی ترکیب شده از ضربه ناشی از سقوط Lehman و کاهش مصرف خصوصی، سبب شد که غیر از هزینه‌های دولتی، تقاضای داخلی و خارجی سقوط نماید. انتظار می‌رود که روند سه ماهه نخست سال ۲۰۰۹ نیز به همین ترتیب باشد.

در بخش خانوار، تعداد کارکنان کشاورزی معادل ۶۵۱ هزار نفر در فوریه کاهش یافت و نرخ بیکاری با ۰/۵ درصد افزایش نسبت به ماه قبل، به ۸/۱ درصد رسید. از سوی دیگر، خرده فروشی (غیر از خودرو، بنزین و مصالح ساختمانی) معادل یک درصد نسبت به ماه ژانویه افزایش یافت که نخستین افزایش طی شش ماه گذشته است، ولی چون این تغییر جهتی فنی پس از چند ماه متوالی کاهش شدید است، لذا باید گفت که هنوز مصرف خصوصی کم است. ساختمان‌های مسکونی شروع شده در ماه ژانویه، معادل ۴۷۰ هزار فقره بود که کمترین رقم سه دوره متوالی از ابتدای گردآوری این آمار، یعنی سال ۱۹۵۹ می‌باشد.

شاخص فعالیت شرکت‌ها (ISM) که نشان‌دهنده احساسات کار و کسبی می‌باشد، برای صنایع تولیدی کارخانه‌ای معادل ۳۵/۸ بود که بهبودی مجدد طی دو ماه متوالی است، ولی در مورد صنایع غیرکارخانه‌ای، رقم برابر ۴۰/۲ بود که پس از دو ماه، کاهش نشان می‌دهد. در هر دو مورد، رقم از ۵۰ که مرز شرایط بد و خوب است، پایین‌تر می‌باشد. بارگیری کالاهای سرمایه‌ای (اقلام اصلی بجز وسایل دفاعی و هواپیما) که نشانگر سرمایه‌گذاری ثابت است، از ماه ژانویه معادل ۶/۷ درصد کاهش یافت که بزرگ‌ترین کاهش از ابتدای گردآوری آمار در سال ۱۹۹۲ می‌باشد.

قیمت کالاهای مصرفی در ژانویه (شاخص اصلی، بدون خوراک و انرژی) نسبت به دوره مشابه سال قبل، تغییر نداشت و این کمترین تورم در ۵۳ سال گذشته بوده است. کمیته بازار باز فدرال رزرو در روزهای ۲۷ و ۲۸ ژانویه تصمیم گرفت تا نرخ بهره سیاستی فدرال رزرو را در سطح

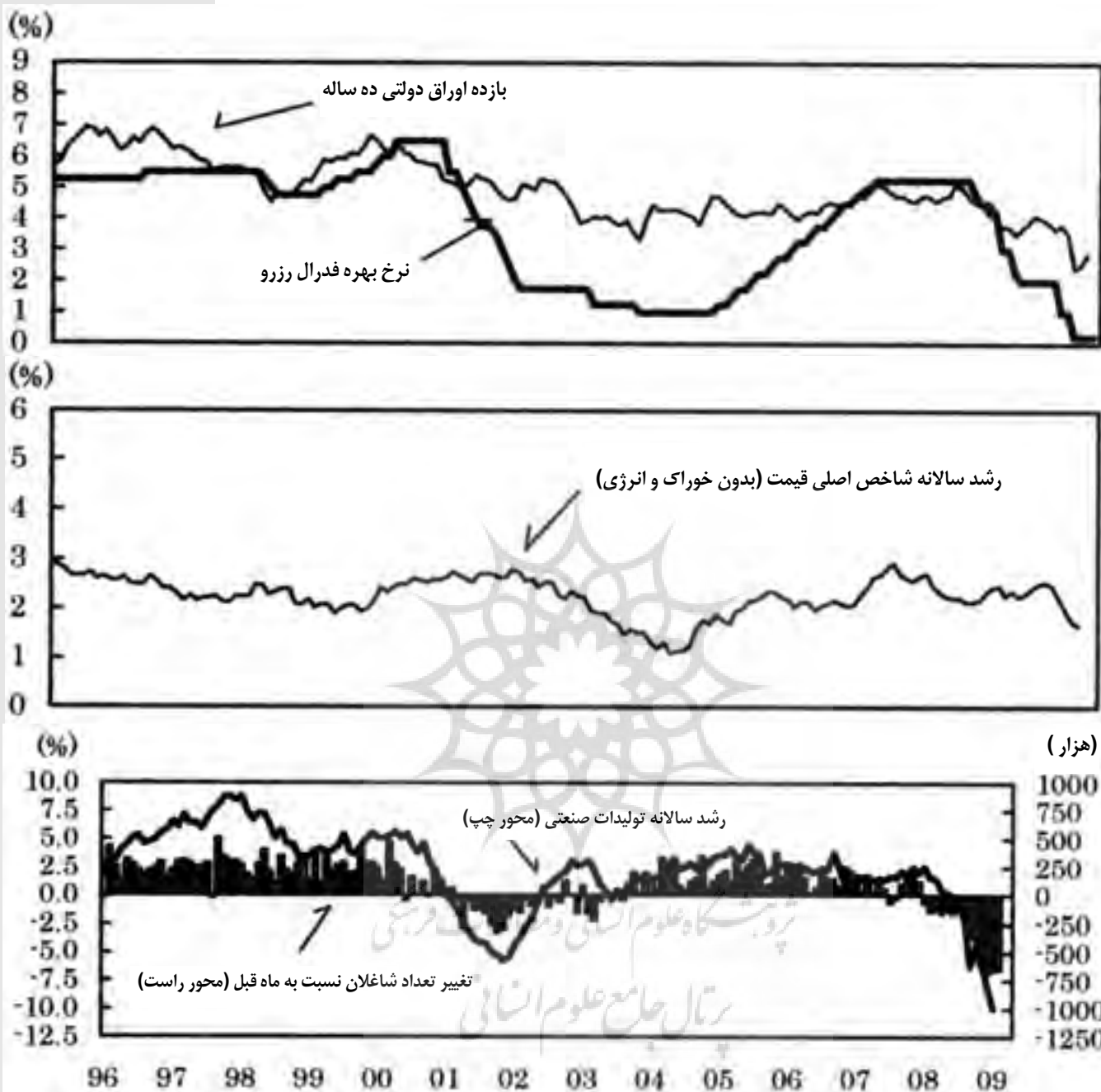
صفر تا ۰/۲۵ درصد حفظ کند و سیاست تسهیل اعتبار را از طریق اتخاذ معیارهای کلیدی مانند خرید اوراق بهادار دارای تضمین رهنی، حفظ نماید. به علاوه، انتظار می‌رود که مذاکراتی در مورد تقویت مجدد سیاست تسهیل اعتبار صورت گیرد.

اقتصاد اروپا: رشد منفی برای سه فصل متوالی

اقتصاد منطقه یورو در وضعیت کساد است و تولید ناخالص داخلی واقعی آن در سه ماهه آخر سال گذشته، معادل ۱/۵ درصد کاهش یافت (کاهش ۵/۷ درصدی در سال) و این سومین کاهش طی سه فصل متوالی و بزرگ‌ترین کاهش از زمان تاسیس منطقه در سال ۱۹۹۹ می‌باشد. ناگر احساسات اقتصادی (که توسط کمیسرین اروپا تهیه می‌شود) در ماه فوریه معادل ۶۵/۴ بود که پایین‌ترین رقم طی سه ماه متوالی از سال تهیه این آمار، یعنی ۱۹۸۵ می‌باشد.

در بخش خانوار، در ژانویه نرخ بیکاری به ۸/۲ درصد رسید که پنجمین ماه متوالی افزایش بود و شاخص اطمینان مصرف‌کننده در فوریه معادل منفی ۳۲/۵ بود که سومین

* Global Watch / April 3, 2009.

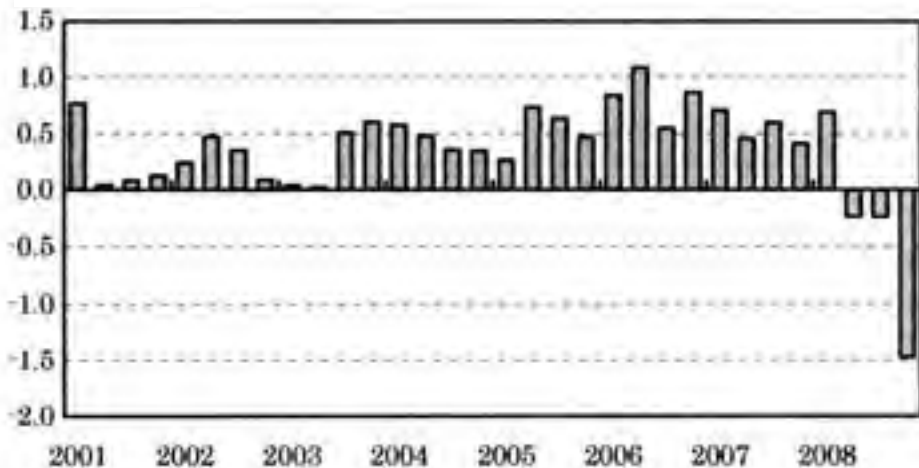
سیاستی می‌باشد، ۰/۵ درصد کاهش داد و به ۱/۵ درصد رساند. در کنفرانس خبری پس از اجلاس، رییس کل این بانک به امکان کاهش این نرخ در آینده اشاره نمود و توضیح داد که بانک معیارهای غیر سنتی مانند خرید دارایی‌های مالی را همانطور که در حال حاضر توسط مقامات مالی ژاپن و ایالات متحده و انگلستان اعمال می‌شود، مورد توجه قرار داده است.

اقتصاد آسیا: افزایش تقاضای داخلی

اقتصاد کشورهای عمده آسیا، که به واسطه رشد صادرات رو به افزایش بود، به واسطه انقباض اعتباری ناشی

رکورد متوالی از سال شروع بررسی (۱۹۸۵) می‌باشد. در بخش شرکت‌ها، شاخص اطمینان صنایع در ماه فوریه معادل منفی ۳۶/۲ بود که همراه شاخص کلی و شاخص اطمینان مصرف‌کننده برای سومین ماه متوالی از سال ۱۹۸۵، رکورد بود. در زمینه قیمت‌ها، شاخص مصرف‌کننده در ماه فوریه نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱/۲ درصد رشد نشان داد، که نخستین رشد طی هفت ماه گذشته است و ولی هنوز به طور محسوسی از نرخ مرجع بانک مرکزی اروپا که دو درصد است، پایین‌تر می‌باشد. بانک مرکزی اروپا در جلسه عادی خود در روز پنجم مارس ۲۰۰۹، نرخ بهره بین بانکی کوتاه مدت را که نرخ

تغییرات هر فصل

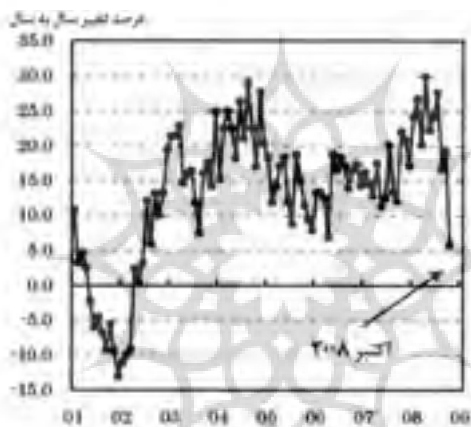

Source: CEIC

از سقوط گروه Lehman در سپتامبر ۲۰۰۸، و به دنبال آن، کاهش فعالیت اقتصادی کشورهای توسعه یافته، خراب شد. در برابر آشفته‌گی اقتصاد جهانی، کشورهای آسیایی از تمام معیارها برای افزایش تقاضای داخلی استفاده نموده‌اند. به علاوه، به نظر می‌رسد که تعدیل موجودی انبار آنها به شدت در حال تغییر باشد. بنابراین، احتمالاً اقتصادهای آسیایی در سال ۲۰۰۹ به حداقل فعالیت خود خواهند رسید. به نظر نمی‌رسد که افزایش تقاضای داخلی بتواند جایگزین صادرات برای تحریک اقتصاد گردد. انتظار می‌رود که نرخ رشد حقیقی تولید ناخالص داخلی کشورهای آسیایی در مجموع در سال ۲۰۰۹ به ۳/۱ درصد برسد که کمتر از نرخ رشد ۵/۰ درصدی سال ۲۰۰۱ در هنگام سقوط حباب فناوری است. خطر این سناریو در تداوم رکود کشورهای توسعه یافته می‌باشد. اگر چنین شود، وضعیت اقتصادهای آسیا می‌تواند از این هم پایین‌تر برود.

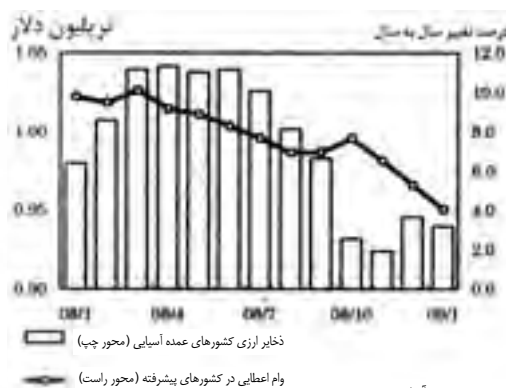
واردات جهان

نمودار شماره چهار

کاهش جهانی اعتبار

نمودار شماره سه

منبع: بانک اطلاعاتی
DataStream

منبع: مرکز آمار چین

پیش‌بینی رشد تولید ناخالص داخلی کشورهای عمده آسیا (مقدار واقعی و پیش‌بینی)

نمودار شماره پنج

نام کشور عمده	2004	2005	2006	2007	2008	پیش‌بینی ۲۰۰۹
چین	8.0	7.7	8.6	9.4	5.9	3.1
ایران جنوب‌شرقی	10.1	10.4	11.6	13.0	9.0	7.7
نیپال	6.0	4.8	5.6	5.6	1.8	▲ 3.0
کره	6.2	4.2	4.8	5.7	0.1	▲ 3.3
هندک کنگ	4.7	4.2	5.1	5.0	2.5	▲ 2.1
سنگاپور	8.5	7.1	7.0	6.4	2.5	▲ 4.1
کشورهای عضو ASEAN	9.3	7.3	8.4	7.8	1.1	▲ 5.9
تایلند	5.9	5.2	5.5	6.1	4.7	1.1
اندونزی	6.3	4.6	5.2	4.9	2.6	▲ 1.5
مالزی	5.0	5.7	5.5	6.3	6.1	3.4
فلیپین	6.8	5.3	5.8	6.3	4.6	▲ 0.4
فلیپین	6.4	5.0	5.4	7.2	4.6	1.5

توضیح: رشد کلی، میانگین موزون گروه‌هاست و ضریب هر یک بر اساس تولید ناخالص داخلی سال ۲۰۰۴ به دلار آمریکا می‌باشد.

منبع: صندوق بین‌المللی پول، مرکز آمار چین، پیش‌بینی توسط MURC می‌باشد.